

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvscvla Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis

Marca, Pierre de

Parisiis, 1681

X. De patria Vigilantii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14704

bet iudex tradendum esse reum curiæ seculari, ut adversus falsarios literarum apostolicarum constituit Innocentius III. in Concilio Lateranensi, cap. *Ad falsarios*. De iudiciis. & in eodem Concilio adversus hæreticos, cap. *Excommunicamus*. §. I. De hæreticis. Quod in criminibus majestatis, assassiniæ, ac in ceteris hujusmodi atrocioribus locum quoque habet; ut docent pragmatici, & nos antiquæ disciplinæ congruere jam docuimus.

DISSERTATIO

De patria Vigilantiæ.

I. **D**E patria virorum illustrium certasse legimus claras civitates, singulis sibi natales eorum pertinaciter vindicantibus, ut ex splendida illorum fama suam augerent. Longè diverso consilio de Vigilantiæ patria differendum, qui monstri horrendi instar in ultimas oras à nobis amandandus esset potiùs quàm in Gallicane ullius urbis civem asciscendus. Sed quia historiæ fides unam præ ceteris veritatem colit, indecorum esset in alias regiones invidiosum nomen refundere; præsertim cum ex hominis unius sacrilegio nulla pars infamiæ patrium solum attin-

gat. Vigilantium patria Pampilonensem docuit Ioannes Vasaus in chronico. Baronius verò Calagurritanum in Hispania, teste, ut sibi videtur, locuplete Hieronymo, tam constanter asserit ut acrius in Gennadium invehatur quòd Gallum esse scripserit in libro de scriptoribus ecclesiasticis cap. xxxv. Nos autem, qui alieni à partium studio, verum profiteri didicimus, Gallix parenti aborsum istum, seu mavis monstrum cum Hieronymo dicere, adjudicamus: qui in Galliis quoque haresim suam publicavit, licet delicatiores Hispani Barcinone id factum scribant.

II. Ut probem sententiam meam, vel potiùs Gennadii Massiliensis, adeoque Galli, non remoti ab illis temporibus scriptoris, cuius ideo auctoritatem non erat quòd hac in re tam facillè Baronius elevaret, nitar Hieronymi testimonio, ex cuius vera interpretatione tota pendet huius controversiæ definitio. Quæ Gallum faciunt Vigilantium, duo sunt appetissima loca, quæ nulla cavillatione subverti vel eludi possunt. Qui Calagurritanum in Hispania doceat, unus est locus: qui si conniventibus vel potiùs lusciosis oculis inspiciatur, ut favere huic opinioni videtur, ita acrius intuentibus aliam omnino speciem præfert.

III. Muniamus sententiam nostram
antequam alterius præsidia expugnemus.
In ipso operis adversus Vigilantium exor-
dio ait Hieronymus multa in orbe mon-
stra generata fuisse, quorum aliqua enu-
merat. Mox addit, *Triformem Geryonem*
Hispaniæ prodiderunt. Sola Gallia monstra
non habuit, sed viris semper fortissimis & elo-
quentissimis abundavit. Exortus est subito Vi-
gilantius &c. Nihil disertius potuit dici ut
originem hominis, non in Hispania sed in
Gallia quæreremus. Sed liberat nos isto
labore Hieronymus, qui ad ipsos penè
hominis lares nos manu ducit. Saltem
patrinam liquidò ait esse Convenarum
urbem ad radices Pyrenæi: quæ deduc-
tis eò Hispanarum regionum fortiori-
bis viris, à Pompeio Magno condita est,
scilicet ut pacatiorem post discessum suum
relinqueret Hispaniam. Alioqui quod
magnum operæ pretium fecisset, vilem
latronum & grassatorum gregem in Aqi-
taniæ regione includendo. Libuit tamen
Hieronymo, in Vigilantium excandef-
centi, originis illi contumeliam expo-
brare, arrepta ex Tito Livio locutionis
occasione, qui aliquoties objurgat His-
panos quòd bellantes latrocinia potiùs
quàm militiam exercerent. Sic ergo lo-
quitur Hieronymus de Vigilantio: *Nimi-*

rum respondet generi suo, ut qui de latronum & convenarum natus est semine; quos Cn. Pompeius, edomita Hispania, & ad triumphum redire festinans, de Pyrenæi jugis deposuit, & in unum oppidum congregavit. unde & Convenarum urbs nomen accepit. Deinde ut sciretur quibus ex Hispaniæ populis conflata erat colonorum multitudo qui à Pompeio deducti erant, subjungit elegantem periodum, dummodo levi emendatione juvetur lectio, quæ in editionibus vitio laborat. Huc usque, inquit, latrociniis contra Ecclesiam Dei, & (lege nec) de Vectonibus, Arevacis, Celtiberisque descendens, incurset Galliarum Ecclesias, portetque nequam vexillum Christi, sed insigne diaboli. Ex Vectonum, Arevacorum, & Celtiberorum populis, qui vicini sunt apud Plinium, & fortitudinis fama apud veteres incliti, delecti sunt milites, qui descendentes in Aquitaniam, Convenarum urbem incohererent; atque adeo Vigilantius indidem vetustam originem trahebat. Unde colligit acriter Hieronymus, si ex origine peti possit auctoritas latrocinii exercendi, coërcendam esse Vigilantio deprædandi licentiam & latrocinandis contra Ecclesiam Dei extra urbis suæ sinum, quæ tam infaustis auspiciis dicata est, non autem incurfandi ceteras Galliarum Ecclesias

vexillo Christi prælato & Christianæ fi-
dei tessera ; cùm potius penes Vigilantium hæreseos auctorem & propagatorem sit insigne diaboli , ementitus ille Christianæ religionis titulus.

IV. Subjungam tertium testimonium, quo & in Gallia ortum Vigilantium & in Galliis venenum suum sparsisse probatur. *Galliæ vernaculum hostem sustinent, & hominem moti capitis atque Hippocratis vinculis alligandum sedentem cernunt in Ecclesia.* Vnde quoque conficitur, etsi apud Gennadium dicatur Vigilantium parochiæ Ecclesiam rexisse in urbe Barcinonis, id referendum ad prius aliquod tempus. Familiaris fuerat vir iste sanctissimo & nobilissimo viro Paulino Nolano Episcopo , ut patet ex mutuis Paulini & Hieronymi epistolis : qui domo Aquitanus , è Burdegala , Vigilantium Aquitanum quoque è Convenis socium itineris & fortasse ordinationis habere potuit ; eo discrimine , ut hic à Paulino commendatus matriculæ & canonici Barcinonensi sub Presbyteri nomine adscriptus sit , Paulino interim libera & nulli Ecclesiæ adstricta ordinatione collata, quod solis egregiis personis beneficium conferebatur , ut Paulino isti , Hieronymo nostro , & paucis aliis. Ea tempestate fuerit è clero Barcinonensi , ut

testatur Gennadius; videtur tamen postea in Galliarum Ecclesiam aliquam transmississe, ubi sedens docebat. quod est Episcoporum & Presbyterorum proprium. Non me latet peregrinis sacerdotibus indultam olim facultatem ut in aliena Ecclesia populum alloquerentur; sed aliquando, non autem munere perpetuo, quod isthic videtur tribui Vigilantio. Id saltem negari non potest, blasphemias a Vigilantio propositas in Galliarum Ecclesiis. Quare dubitandum non est sanctos Presbyteros Riparium & Desiderium Gallos fuisse, non Hispanos, ut vulgò putant, qui dolebant parochias suas vicinia istius fuisse maculatas, ut ait Hieronymus. Unde quoque colligitur, quod iam dicebam, adscriptum fuisse ille tempestate Vigilantium alicui in Galliis Ecclesie. Quod altero quoque deserto testimonio probatur: *Quia ad radices Pyrenæi habitas, vicinusque es Iberiæ, Basilidis antiquissimi hæretici & imperitiæ scientiæ incredibilia portenta prosequeris &c.*

V. Qui Calagurritanum ac proinde Hispanum fuisse Vigilantium existimant, eum proferunt Hieronymi locum qui hominem istum cum claro illo oratore Quintiliano committit & Calagurritanum fuisse significat. Porro certum est Quintilia-

ni patriam fuisse Calagurrim in Hispania,
Iste caupo Calagurritanus, inquit, *& in per-*
versum propter nomen viculi mutus Quintilia-
nus, miscet aquam vino, *& de artificio pri-*
sino suæ venena perfidiæ catholicæ fidei socia-
re conatur. Si aliquid intelligo in dicendi
 genere Hieronymiano, cognominem fuis-
 se utriusque patriam significat, sed lon-
 gissimo inter se differre intervallo; cum
 patria Quintiliani sit Calagurris in Hispa-
 nia, coloniæ dignitate ornata quondam,
 Vigilantii autem sit viculus Calagurris,
 nempe propter urbem Convenarum. Vn-
 de aliud quoque prodit discrimen, hunc
 esse mutum Quintilianum, alterum verò
 celebrem & insigni eloquentia rhetorem.
 Ceterum perstringit ardelionem istum
 quòd cauponariam exercuerit ea fide qua
 solent hujus negotiationis artifices, nem-
 pe miscendo aquam vino; quam fraudem
 in religionis doctrinam invehere con-
 tur, perfidiam genuinæ fidei consociando.
 Cauponum illud vitium faceto disticho
 insinuat Martialis, ludens in cauponem
 Ravennatem, qui fraude collegis suis con-
 traria, vinum etiam non rogatus miscebat
 aquæ ob illius penuriam in urbe Ravenna;
 quæ paludibus cum restagnet undique,
 limpida aquæ scaturiginibus caret.

Callidus imposuit nuper mihi caupo Ravennæ.

Cum peterem mixtum, vendidit ille merum.